

International Science Group

ISG-KONF.COM

XI

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
«WORLD SCIENCE: PROBLEMS, ISSUES AND PROSPECTS
FOR DEVELOPMENT»**

Sofia, Bulgaria

November 11-14, 2025

ISBN 979-8-90070-305-3

DOI 10.46299/ISG.2025.2.11

WORLD SCIENCE: PROBLEMS, ISSUES AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT

Proceedings of the XI International Scientific and Practical Conference

Sofia, Bulgaria

November 11-14, 2025

UDC 01.1

The 11th International scientific and practical conference “World science: problems, issues and prospects for development” (November 11-14, 2025) Sofia, Bulgaria. International Science Group. 2025. 219 p.

ISBN – 979-8-90070-305-3

DOI – 10.46299/ISG.2025.2.11

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of accounting, Audit and Taxation, State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna</u> <u>Mykolaivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Kuchkova T., Vechorka V., Rozhenko A., Rozhenko V., Stotskyi D. МОЛОЧНА СУМІЩИНА: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІ ФЕРМИ	9
ARCHITECTURE AND URBAN PLANNING		
2.	Serban D., Merezhko Y., Hryb O. RECONSTRUCTION OF BUILDINGS OF THE IVANO-FRANKIVSK NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY OF OIL AND GAS	12
BIOLOGY AND BIOCHEMISTRY		
3.	Згоба Т.І. СТАН ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ РУХЛИВОСТІ ОСНОВНИХ НЕРВОВИХ ПРОЦЕСІВ ПІД ВПЛИВОМ ПОДОРОЖЕЙ	16
CHEMICAL TECHNOLOGIES AND ENGINEERING		
4.	Shchukin O., Orel O. ASSESSMENT OF THE SERVICE LIFE OF WORKING FLUIDS IN HYDRAULIC SYSTEMS OF CONSTRUCTION AND ROAD MACHINERY	18
5.	Корчак М.М. МЕТОДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПАСИВНИХ РОБОЧИХ ОРГАНІВ ҐРУНТООБРОБНИХ МАШИН	20
6.	Несін В.В. СТВОРЕННЯ МЕТОДИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНОЛЕПТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ВЮСТИТУ	25
COMPUTER SCIENCE		
7.	Yakovleva O., Matúšová S., Naumenko V. DEVELOPING PROMPTS FOR AUTOMATED EVALUATION OF SQL SCRIPTS WITH LARGE LANGUAGE MODELS FOR EDUCATIONAL USE	29
8.	Данків А.Р., Вовк О.Б. ЛОКАЛІЗАЦІЯ ЕПІЦЕНТРУ ЗЕМЛЕТРУСУ ЗАСОБАМИ МАШИННОГО НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ДАНИХ ІЗ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ	38

45.	Адеєва О.В., Ладутько В.В. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	186
46.	Білан Г.В., Нестеренко О.М. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ І ЗАНЯТЬ СПОРТОМ НА МОЛОДЬ	190
PSYCHOLOGY		
47.	Horbas Y., Melnyk S. PSYCHOLOGICAL CHALLENGES OF THE WAR GENERATION	193
48.	Гручман Є.П. КІБЕРКУЛЬТУРА ТА МОЖЛИВОСТІ ЇЇ ВПЛИВУ НА ПОЛІТИЧНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	195
49.	Мельниченко Є.О., Борисенко З.Т. ГЕНДЕРНІ РИСИ ЯК ЧИННИК ГЕНДЕРНОГО КОМФОРТУ ТА ЗАДОВОЛЕНOSTІ ТІЛОМ У ЧОЛОВІКІВ СЕРЕДНЬОГО ДОРОСЛОГО ВІКУ	199
50.	Попсуй А.В., Назаров О.О. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ РЯТУВАЛЬНИКІВ ДСНС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	202
51.	Стрілецька Н.О., Борисенко З.Т. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ	205
52.	Шмідзен І.Ю. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ	209
TOURISM AND RECREATION		
53.	Омельчак Г.В. ВПЛИВ КОМУНІКАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ НА ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ	213
TRANSPORT		
54.	Россомаха О.І., Мітрофанов В.С. АНАЛІЗ МЕТОДІВ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НАВІГАЦІЙНИХ РИЗИКІВ	215

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ РЯТУВАЛЬНИКІВ ДСНС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Попсуй Анна Віталіївна,
здобувачка вищої освіти за спеціальністю «Психологія»
Національний університет цивільного захисту України

Назаров Олег Олександрович,
кандидат психологічних наук, професор
професор кафедри психології діяльності в особливих умовах
Національний університет цивільного захисту України

Професійна діяльність рятувальників пов'язана із постійною дією екстремальних чинників (високим рівнем ризику, невизначеності, фізичним і психоемоційним навантаженням тощо). В умовах воєнного стану ці фактори посилюються через необхідність реагувати на надзвичайні ситуації, спричинені бойовими діями, руйнуваннями інфраструктури, людськими втратами. Така діяльність вимагає не лише спеціальної професійної та психологічної підготовки, а й високого рівня психологічної життєстійкості, а саме здатності зберігати внутрішню рівновагу, мотивацію та ефективність у надзвичайно складних обставинах [1; 2].

Поняття життєстійкості (hardiness) уперше було введено С. Кобасою, яка розглядала його як систему переконань, що дозволяє людині протистояти стресу, зберігати контроль над подіями та сприймати труднощі як виклик.

У подальших дослідженнях С. Мадді конкретизував це поняття як інтегральну характеристику особистості, що поєднує когнітивні, емоційні та поведінкові механізми подолання.

В українській психологічній науці професійна життєстійкість трактується як система внутрішніх ресурсів, що забезпечують ефективне функціонування фахівця в умовах підвищеного професійного ризику та стресу [3; 4].

Вітчизняні дослідники до основних психологічних чинників, що визначають професійну життєстійкість пожежних-рятувальників та представників інших ризиконебезпечних професій, відносять:

- емоційну стабільність: здатність контролювати емоційні реакції, підтримувати концентрацію уваги в стресових ситуаціях;
- когнітивну гнучкість: здатність переорієнтовувати мислення, знаходити альтернативні рішення в умовах невизначеності;
- мотиваційно-ціннісну спрямованість: усвідомлення соціальної значущості своєї діяльності та почуття професійного покликання;
- саморегуляцію: уміння керувати власними станами та швидко відновлюватися після перевантаження;

- соціальну підтримку: взаємна довіра, згуртованість колективу, підтримка командирів і товаришів тощо [2; 4; 5].

Як зазначає О. Кокун, життєстійкість фахівця формується завдяки поєднанню емоційно-вольових, когнітивних, мотиваційних, соціальних та екзистенційних ресурсів, що забезпечують його здатність ефективно діяти в умовах стресу [4]. Саме розвиток цих ресурсів дозволяє рятувальникам зберігати працездатність і психічну рівновагу навіть у ситуаціях підвищеного ризику.

В екстремальних умовах професійна життєстійкість реалізується через ефективні стратегії подолання (coping strategies). Р. Лазарус та С. Фолкман стверджують, що люди із розвинутою життєстійкістю застосовують переважно проблемно-орієнтовані стратегії, які спрямовані на активний контроль над ситуацією, а не на уникнення [6]. Для рятувальників це означає вміння діяти рішуче, але виважено, не допускаючи імпульсивних рішень. Водночас важливою є й резильєнтність особистості професіонала, а саме здатність швидко відновлювати психологічний баланс після пережитих криз, втрат чи травматичних подій.

Сучасні дослідження підкреслюють, що формування професійної життєстійкості професіонала залежить від поєднання його індивідуально-психологічних якостей (стресостійкість, самоконтроль, відповідальність, альтруїзм) та організаційно-психологічних чинників (ефективне керівництво, підготовка, корпоративна культура довіри) [2; 7]. В умовах воєнного стану особливого значення набувають морально-етичні цінності, а саме готовність до самопожертви, почуття обов'язку, солідарність із колегами й громадянами.

Отже, професійна життєстійкість рятувальників ДСНС України є системною характеристикою, що інтегрує особистісні, мотиваційні та соціально-психологічні ресурси. Її розвиток забезпечує збереження психологічної рівноваги, профілактику емоційного вигорання та підтримання високої ефективності професійної діяльності навіть у найскладніших умовах. Формування цих якостей має стати пріоритетом у системі професійного добору, навчання та психологічного супроводу рятувальників у період воєнного стану.

Список літератури:

1. Артюшин Л. М., Мосов С. П., Охременко О. Р. *Праця в особливих умовах* : навч. посіб. - Київ : НАОУ, 2004. – 94 с.
2. Марченко О. В. Психологічна стійкість особистості в умовах професійного стресу [Текст] // *Науковий вісник Херсонського державного університету*. - 2020. – Вип. 3. - С. 89-94.
3. Мохорєва О. М., Роденкова В. А. *Особистісні якості працівників ДСНС України* : навч.-метод. посіб. - Харків : ХНУВС, 2021. - 206 с.
4. Кокун О. М. *Психологія професійної самореалізації сучасного фахівця* : монографія. - Київ : КММ, 2012. - 232 с.
5. Носенко Е. Л., Павленко В. І. Резильєнтність як показник психологічної стійкості особистості в умовах стресу [Текст] // *Актуальні проблеми психології* :

зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. - 2019. - Т. 10, вип. 7. - С. 45-52.

6. Lazarus R. S., Folkman S. *Stress, Appraisal, and Coping* [Text]. - New York : Springer, 1984. - 456 p.

7. Sørensen H., Andersen L. G., Salling N. H., Pedersen D. F. Personality and coping in rescue workers: A study of individual differences in response to critical incidents [Text] // *Journal of Occupational Health Psychology*. - 2011. - Vol. 16, No. 3. - P. 276-285.